

**Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський
обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Освітня програма підвищення кваліфікації
логопедів, вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів
за напрямом «Корекційна педагогіка»**

«Психологічні компетентності вчителя-дефектолога»

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і
рекомендована до затвердження на засіданні кафедри практичної
психології

(протокол № 1 від 17 січня 2022 р.)

Завідувач кафедри

І.О. Корнієнко

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-
методичною радою

(протокол № 1 від 27.01.2022 р.)

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

Освітня програма підвищення кваліфікації логопедів, вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів.

Розробники:

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології Кобель І.Г.

Кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології
Бамбурак-Кречківська Н.М.

Старша викладачка кафедри практичної психології Єфімова С.М.

Загальні відомості

Мета: розвиток професійних компетентностей логопедів, вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів необхідних для партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, участі в створенні безпечного та інклюзивного освітнього середовища, забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього та корекційного процесів в умовах реалізації Держаного стандарту базової середньої освіти, ефективного використання сучасних технологій в корекційному та освітньому процесах.

Напрямок: забезпечення корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами і підтримка їх навчання та виховання :

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Обсяг: 30 годин.

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна.

Опис спецкурсу

Категорія слухачів	Характеристика спецкурсу
Логопеди, вчителі-логопеди, вчителі-дефектологи.	Лекцій: 14 годин Практичні заняття: 14 годин Семінарські заняття: 2 години

Цілі спецкурсу: ознайомлення з основними компетентностями логопеда, вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, які є необхідними для успішної роботи педагога з дітьми з особливими освітніми потребами.

Завдання спецкурсу:

Удосконалити уміння здійснювати діяльність відповідно до законодавчої бази у сфері інклюзивної та спеціальної освіти, нормативно-правових документів, що регламентують роль, завдання та кваліфікаційні характеристики спеціального педагога.

Підвищити обізнаності щодо форм, методів, засобів, способів, механізмів педагогічної підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами.

Удосконалити здібності надавати фахову допомогу дітям з ООП.

Удосконалити вміння партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Удосконалити вміння враховувати індивідуальні потреби й можливості дітей з особливостями психофізичного розвитку та попереджати труднощі, які можуть виникнути у процесі навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності: громадянські, соціальні, культурні.

Професійні компетентності: інклюзивна, педагогічне партнерство, емоційноестична.

Очікувані результати :

1. Планує і здійснює освітній процес з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей з ООП.
2. Застосовує методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності дітей.
- 3 Демонструє вміння визначати та враховувати індивідуальні потреби і можливості дітей з особливими освітніми потребами.
4. Взаємодіє з учасниками освітнього процесу.
5. Встановлює зв'язки між діями та вчинками дорослого і розвитком самоконцепції дитини з особливими освітніми потребами
6. Демонструє вміння застосовувати емоційну саморегуляцію та техніки ефективної комунікації

Контроль за знаннями слухачів проводиться: під час виконання завдань на семінарських заняттях за допомогою постановки дискусійних запитань.

Оцінювання у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсів.

Засоби навчання:

Інформаційно-методичні

1. Навчально-методичний посібник Робота з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах інклюзивної освіти (Порадник для педагогів)/ Глазунова К.М., Єфімова С.М., Маруніч Л.А. Львів: ЛОППО, 2020 р. – 50 с.

Матеріально-технічні

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відео.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля
(практичне, 1 година)

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година)

Модуль 1 Забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього та корекційного процесів, ефективного використання сучасних технологій в корекційному та освітньому процесах.

Час за робочою навчальною програмою – 10 годин (лекції 4 год., практичні 4 год семінарські 2 год.)

Тема 1.1. 1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі індивідуальні особливості дітей з ООП
(лекція 2годин, практичні 2 год. семінарські 2 год)

План лекційного заняття

- 1.1.1 Складна структура дефекту в дітей з ООП.
- 1.1.2 Визначення зони найближчого розвитку і врахування її в освітньому процесі.

План практичного заняття

- 1.1.3. Вторинні порушення у дітей з ООП та можливості їх попередження і корекції за допомогою сучасних методик.

План семінарського заняття

- 1.1.4. Забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього та корекційного процесів.
- 1.1.5 Визначення та врахування індивідуальних особливостей дитини з ООП.
- 1.1.6. Адаптація та модифікація навчального матеріалу.

Тема 1.2.Здатність формувати мотивацію до навчання, корекційних занять та організовувати пізнавальну діяльність дітей (лекція 2годин, практичні 2 год.)

План лекційного заняття

1

.

2

.

1

- 1.2.2. Чинники, які впливають на формування мотивації до навчання

План практичного заняття

1.2.3. Організація пізнавальної діяльності дітей з ООП різних нозологій.

Модуль 2. Використання стратегій роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності

Час за робочою навчальною програмою –4 години(лекції 2год., практичні 2 год.)

Тема 2.1. Поняття самооцінки та я-ідентичності (лекція, 2 години.)

План лекційного заняття

- 2.1.1. Поняття самооцінки та я-ідентичності (самоконцепції). Значення самоконцепції для розвитку дитини.
- 2.1.2. Блоки, з яких складається позитивна самоконцепція
- 2.1.3. Ефективна комунікація як стратегія для розвитку позитивного ставлення до себе.
- 2.1.4. Вплив самоконцепції дорослого на розвиток самосприйняття дітей. Алгоритм застосування РЕТ для покращення взаємодії.

Тема 2.2. Особливості формування самоконцепції дітей з ООП (практичні 2 години)

План практичного заняття. (форум)

- 2.2.1. Обговорити в малих групах наступні питання:
 - Які особливості формування самоконцепції дітей з ООП?
 - Яким чином навчальний заклад допомагає дітям та дорослим позбавитися домінування ідей про нормальність?
 - Які ви допомагаєте дітям засвоювати, що почуватися інакшим, ніж решта — це звичайно і добре?
 - Поділитися результатами обговорення.
- 2.2.2. В малих групах укласти план конкретного заходу, спрямованого на розвиток поваги членів колективу та дітей одне до одного

Модуль 3. Емоційно-етична компетентність вчителя-дефектолога *Час за робочою навчальною програмою –4 години(лекції 2год., практичні 2 год.)*

Тема 3.1. Структура емоційної компетентності (лекція, 2 години.)

План лекційного заняття

- 3.1.1. Основні компоненти емоційного інтелекту та ознаки емоційної грамотності.

3.1.2 Структура емоційної компетентності

3.1.3. Умови формування емоційної компетентності

Тема 3.2. Елементи тренінгових вправ на розвиток емоційної компетентності
(*практичні 2 години*)

План практичного заняття.

3.2.1. Підбір тренінгових вправ на розвиток емоційної компетентності

Модуль 4. Освітня політика

Час за робочою навчальною програмою –4 години(лекції 4 год.),

Тема 4.1. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини.

Тема 4.2. Атестація педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація

Модуль 5. Компетенції педагогічного партнерства, робота з батьками

*Час за робочою навчальною програмою –4 години(лекції 2 год.,
практичні 2 год.)*

Тема 5.1. Особливості роботи в команді та робота з батьками (лекція, 2 години.)

План лекційного заняття 5.1.1.

Основні етапи командоутворення.

5.1.2. Особливості партнерського спілкування та паритетної взаємодії

Тема 5.2. Розвиток вміння працювати в команді та робота з батьками (практичні 2 години)

План практичних занять.

5.2.1. Відпрацювання та розвиток навичок щодо 4 етапів становлення команди.

5.2.2. Відпрацювання та розвиток навичок партнерського спілкування та паритетної взаємодії. Партнерство заради безпеки дитини.

Вихідне діагностування, підведення підсумків (*практичні 2 години*)

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Очна форма навчання

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські

Організаційно-мотиваційне заняття	2		2	
Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1 Забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього та корекційного процесів, ефективного використання сучасних технологій в корекційному та освітньому процесах.	10	4	4	2
Тема 1.1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі індивідуальні особливості дітей з ООП	4	2	2	
Тема 1.2.Здатність формувати мотивацію до навчання, корекційних занять та організовувати пізнавальну діяльність дітей	6	2	2	2
Модуль 2. Використання стратегій роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки, ядентичності	4	2	2	
Тема2.1. Поняття самооцінки та ядентичності	2	2	-	
Тема2.2. Особливості формування самоконцепції дітей з ООП	2		2	
Модуль 3. Емоційно-етична компетентність вчителядефектолога	4	2	2	
Тема 3.1. Основні компоненти емоційного інтелекту та ознаки емоційної грамотності.	2	2	-	

Тема 3.2 Елементи тренінгових вправ на розвиток емоційної компетентності	2	-	2	
Модуль 4. Освітня політика	4	4		
Тема 4.1. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини		2		
Тема 4.2. Атестація педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація		2		
Модуль 5. Компетенції педагогічного партнерства, робота з батьками	4	2	2	
Тема 5.1. Особливості роботи в команді та робота з батьками		2		
Тема 5.2. Розвиток вміння працювати в команді та робота з батьками			2	
Вихідне діагностування, підведення підсумків	2		2	
Всього годин:	30	14	14	2

Дистанційне навчання

Зміст модулів	Загальна к-сть годин	Онлайн_лекція	Практичне або лабораторне заняття	Тренінг	Демонстраційне заняття	Вступне заняття	Форум, чат _ дискусія	Вебінар	Консультація	Вхідний та вихідний контроль	Самостійна робота	Виконання завдань
---------------	----------------------	---------------	-----------------------------------	---------	------------------------	-----------------	-----------------------	---------	--------------	------------------------------	-------------------	-------------------

[illegible]

Тема 4.1. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 4.2. Атестація педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Модуль 5. Компетенції педагогічного партнерства, робота з батьками	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 5.1. Особливості роботи в команді та робота з батьками		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 5.2. Розвиток вміння працювати в команді та робота з батьками		0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вихідне діагностування , підведення підсумків	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
разом	30	12	8	4	0	1	3	0	0	2	0	0

Список літератури:

- Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання: наук.- метод. посібник /А. А. Колупасєва, Л. О Савчук. К. – Науковий світ, 2010.
- Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі, початкова ланка / за ред. В. І. Бондар, В. В. Зосенка. – К., 2004

- Ервін. Е. Підготовка вчителів і вихователів до роботи в інклюзивних класах і групах /Е. Ервін, Д. Кугельмес. – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», К., 2000
- Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навч. курс та наук.-метод. посіб. / Т.В.Сак. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011.
- Гоулман. Д. Емоційний інтелект (перекл з англА.П. Ісаєвой-М.) : АСТ Москва, Хранитель, 2008
- Матійків І.М.Тренінг емоційної компетентності: навч.-метод. Посібник: К.: Педагогічна думка 2012
- Французова О.Е.Эмоциональная компетентность личности как предмет исследования Гаудеамос: психолого-педагогический журнал 2016 N 5
- Безпальча Р. Технологія попередження конфліктів. - К.: Главник, 2007. – 128 с.
- Девід В. Джонсон Соціальна психологія. Тренінг міжособистісного спілкування. Переклад з англ.. Володимира Хомика. Київ, Видавничий дім „КМ Академія”, 2003.
- Емоційне вигорання. – Упоряд.: В.Дудяк - К.: Главник, 2007. – 128 с.
- Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./Тоні Бут; пер. З англ. - К.: ТОВ Видавничий дім “Плеяди”, 2015. - 190
- Калошин В.Ф. Раціонально-емотивна терапія//Практична психологія та соціальна робота, №5, 2010 – С. 71-80
- Куриляк Н. Що таке майндфулнес? [Електроний ресурс]. – Режим д о
- Мілютіна К.Л. Теорія і практика психологічного тренінгу / К.Л. с Мілютіна. –т К. : МАУП, 2006. – 175 с.
- Мілютіна К.Л. Психологія успіху : навч. посіб. / К.Л. Мілютіна. – К. : Главник, 2008. – 144 с. – (Психол. інструментарій).п
- Проблема виховання емоційної культури особистості [Електроний у ресурс]. –: Режим доступу:
http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=1127

□□□ Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю :
HYPERLINK "http://www.nadiiahope.wixsite.com/hope/single-post/2015/02/26/"

навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи
– Л.М.Вольнова. –т К. , 2012. – 275с. т

р
:
/

- Слободяник Н.В. Спілкування як основа психолого-педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу//Psychological journal, Vol 4 No 4 (2018) (<https://doi.org/10.31108/2018vol14iss4>)
- Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування)/ С.Д. Максименко, М.М. Заброцький - К.: Главник, 2005. – 112 с.
- Джозеф Р.Бойетт, Джиммі Т.Бойетт, "Путівник царству мудрості: кращі ідеї майстрів управління",Олимп-Бизнес,2007. - 234 с.
- Зинкевич-Евстигнеева З. Т. Д, Фролов Д. Ф., Грабенко Т. М. "Технологія створення команди", 2004. - 201 с.
- Ісаєв І.В., "Організація роботи команди проекту",Бизнес-пресса, 2006. - 134 с.
- Блейр Сингер, "Абетка створення переможної бізнес – команди", Попурри, 2007. - 145 с.
- Лляй Томпсон, "Створення команди", Вершина, 2007. - С.133 с.
- Методичні матеріали "Формування управлінської команди", ДК "Інститут -Тренінга", 2007. - С.121 с.
- Джей Ріс, Морріс Стів, Уїлкокс Грем, Едді Нейзел, "Лідер і команди", Баланс Бізнес Букс, 2007. - 101 с.
- Пітер Капецио, "Команди, які виграють", Астрель, 2008. - 98 с.

